

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

DOI: 10.67227

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 6

2026

IQTIDORLI BOLALARNI O'QITISHDA PORTFOLIO METODIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Kamoliddinova Mahliyoxon Zohidjon qizi

Nizomiy nomidagi O'zbekiston Milliy pedagogika universiteti, magistrant

Ismoilova Adolat Anvarovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston Milliy pedagogika universiteti, dotsent (PhD)

Annotatsiya

Mazkur maqolada iqtidorli bolalarni o'qitishda portfolio metodidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari va samaradorligi tahlil qilingan. Portfolio texnologiyasining o'quvchilarning individual yutuqlarini baholash, ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirish, mustaqil ta'lim olish hamda tadqiqotchilik ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, portfolio metodining ta'lim motivatsiyasini oshirish, refleksiv faoliyatni rivojlantirish va individual yondashuvni ta'minlashdagi o'rni ochib berilgan. Elektron portfolio tizimlaridan foydalanishning afzalliklari hamda ularni ta'lim amaliyotiga joriy etish istiqbollari ko'rib chiqilgan. Portfolio texnologiyasining iqtidorli o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va ularning shaxsiy rivojlanish traektoriyasini kuzatishdagi imkoniyatlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: iqtidorli bolalar, portfolio metodi, portfolio texnologiyasi, elektron portfolio, ta'lim jarayoni, pedagogik texnologiyalar, baholash, ijodiy qobiliyat, tadqiqotchilik ko'nikmalari, refleksiya, mustaqil ta'lim, individual yondashuv, kompetensiyaviy ta'lim.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДА ПОРТФОЛИО В ОБУЧЕНИИ ОДАРЁННЫХ ДЕТЕЙ

Камолиддинова Махлиёхон Зоҳиджон қизи

Национальный педагогический университет Узбекистана имени Низами, магистрантка

Исмоилова Адалат Анваровна

Национальный педагогический университет Узбекистана имени Низами, доцент (PhD)

Аннотация

В данной статье анализируются педагогические возможности и эффективность использования портфолио-метода в обучении одаренных детей. Подчеркивается важность портфолио-технологий в оценке индивидуальных достижений учащихся, развитии их творческого и интеллектуального потенциала, самостоятельном обучении и формировании исследовательских навыков. Также раскрывается роль портфолио-метода в повышении образовательной мотивации, развитии рефлексивной деятельности и обеспечении индивидуального подхода. Рассматриваются преимущества использования электронных портфолио-систем и перспективы их внедрения в образовательную практику. Обосновываются возможности портфолио-технологий в поддержке одаренных учащихся и мониторинге траектории их личностного развития.

Ключевые слова: одаренные дети, портфолио-метод, портфолио-технологии, электронное портфолио, образовательный процесс, педагогические технологии, оценка, творческие способности, исследовательские навыки, рефлексия, самостоятельное обучение, индивидуальный подход, компетентностно-ориентированное образование.

THE EFFECTIVENESS OF USING THE PORTFOLIO METHOD IN TEACHING GIFTED CHILDREN

Kamoliddinova Mahliyokhon Zohidjon qizi

Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan, Master's Student

Ismoilova Adolat Anvarovna

Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan, Associate Professor (PhD)

Abstract

This article analyzes the pedagogical possibilities and effectiveness of using the portfolio method in teaching gifted children. The importance of portfolio technology in assessing students' individual achievements, developing their creative and intellectual potential, independent learning and forming research skills is highlighted. The role of the portfolio method in increasing educational motivation,

developing reflective activity and ensuring an individual approach is also revealed. The advantages of using electronic portfolio systems and the prospects for their introduction into educational practice are considered. The possibilities of portfolio technology in supporting gifted students and monitoring their personal development trajectory are substantiated.

Keywords: gifted children, portfolio method, portfolio technology, electronic portfolio, educational process, pedagogical technologies, assessment, creative abilities, research skills, reflection, independent learning, individual approach, competency-based education.

Bugungi globallashuv va axborotlashuv davrida ta'lim tizimi oldida turgan ustuvor vazifalardan biri iqtidorli bolalarni aniqlash, ularning salohiyatini rivojlantirish hamda jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo'sha oladigan barkamol shaxs sifatida shakllantirishdan iborat. Iqtidorli o'quvchilar intellektual imkoniyatlari, ijodiy fikrlashi, muammolarni nostandart hal etish qobiliyati va yuqori o'quv motivatsiyasi bilan tengdoshlaridan ajralib turadi. Shu sababli ularning ta'lim jarayonini tashkil etishda an'anaviy o'qitish va baholash usullaridan tashqari, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning individual yutuqlarini aniqlash va rivojlanish dinamikasini kuzatish maqsadida portfolioga asoslangan baholash texnologiyalariga qiziqish ortib bormoqda. Portfolio metodi o'quvchining ma'lum vaqt davomida erishgan natijalari, ijodiy ishlari, ilmiy loyihalari, tadqiqot faoliyati hamda shaxsiy rivojlanish ko'rsatkichlarini tizimli ravishda jamlash va tahlil qilish imkonini beradi. Mazkur metod ayniqsa iqtidorli bolalar bilan ishlashda samarali vosita sifatida e'tirof etilmoqda, chunki u o'quvchining nafaqat bilim darajasini, balki uning ijodiy va intellektual salohiyatini ham kompleks baholashga xizmat qiladi.

Portfolio texnologiyasi shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv va konstruktivistik pedagogika tamoyillariga asoslanadi. Ushbu metod orqali o'quvchi ta'lim jarayonining faol **sub'ekti** sifatida o'z faoliyatini rejalashtirish, natijalarini tahlil qilish va baholash imkoniyatiga ega bo'ladi. Natijada mustaqil ta'lim olish, refleksiya yuritish, o'z-o'zini baholash va o'z ustida ishlash ko'nikmalari rivojlanadi.

Shu nuqtai nazardan, iqtidorli bolalarni o'qitishda portfolio metodidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari va samaradorligini o'rganish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada portfolio metodining nazariy asoslari, iqtidorli o'quvchilar ta'limidagi o'rni hamda uning ta'lim sifati va natijadorligiga ta'siri tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili

Iqtidorli bolalarni o'qitishda portfolio metodidan foydalanish masalasi pedagogika fanida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv va innovatsion baholash texnologiyalari bilan uzviy bog'liq holda o'rganib kelinmoqda. Mazkur yo'nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar portfolio metodining o'quvchilarning individual rivojlanishini kuzatish, ijodiy salohiyatini namoyon etish va ta'lim natijalarini kompleks baholashdagi ahamiyatini yoritib beradi.

R.J. Ishmuhamedov innovatsion pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish masalalarini tahlil qilar ekan, zamonaviy baholash usullari o'quvchining faqat bilim darajasini emas, balki uning kompetensiyalarini ham aniqlashga xizmat qilishi kerakligini ta'kidlaydi. Muallif portfolio texnologiyasini o'quvchining shaxsiy yutuqlari va rivojlanish dinamikasini aks ettiruvchi samarali vosita sifatida baholaydi [1, 112-b.]. Olimning fikricha, portfolio o'quvchilarning mustaqil ishlashga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularda o'z faoliyatini tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantiradi [1, 118-b.].

O'. Tolipov va M. Usmonboyeva pedagogik texnologiyalarning amaliy asoslarini yoritish jarayonida ta'limning natijadorligini oshirishda innovatsion metodlarning o'rni muhim ekanligini qayd etadilar. Tadqiqotchilar portfolio metodini shaxsga yo'naltirilgan ta'limning samarali vositasi sifatida baholab, uning o'quvchilar ijodkorligi va mustaqil fikrlashini rivojlantirishdagi ahamiyatini alohida ko'rsatadilar [2, 85-b.]. Ularning fikricha, portfolio yordamida har bir o'quvchining individual rivojlanish **traektoriyasini** kuzatish mumkin bo'ladi [2, 91-b.].

N.N. Azizxo'jayeva pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat masalalarini tadqiq etar ekan, zamonaviy baholash tizimlarining asosiy vazifasi o'quvchini rivojlantirishdan iborat ekanligini ta'kidlaydi. Muallif portfolio metodini refleksiv faoliyatni rivojlantiruvchi vosita sifatida tavsiflaydi va uning o'quvchilarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini shakllantirishdagi rolini yoritadi [3, 137-b.]. Shuningdek, portfolio o'quvchining ijodiy va ilmiy faoliyatini tizimli ravishda aks ettirishi bilan an'anaviy baholashdan farqlanishi ko'rsatib o'tiladi [3, 142-b.].

Sh. Qurbonov va E. Seytxalilov ta'lim sifati va samaradorligini oshirish omillarini o'rganib, baholash jarayonining shaffofligi hamda obyektivligi ta'lim natijalariga bevosita ta'sir qilishini qayd etadilar. Olimlarning fikriga ko'ra, portfolio texnologiyasi o'quvchilarning uzoq muddatli yutuqlarini baholash imkonini yaratib, ta'lim sifati oshirishga xizmat qiladi [4, 104-b.]. Tadqiqotda portfolio orqali o'quvchilarning fan olimpiadalari, tanlovlar va ilmiy loyihalardagi ishtiroki natijalarini tizimli ravishda qayd etish mumkinligi alohida ta'kidlangan [4, 109-b.].

J. Yo'ldashev va S. Usmonov zamonaviy pedagogik texnologiyalarni tahlil qilish jarayonida portfolio metodining ta'lim oluvchining mustaqil ta'lim faoliyatini rivojlantirishdagi o'rniga e'tibor qaratadilar. Ularning tadqiqotlarida portfolio o'quvchini bilimlarni tayyor holda qabul qiluvchi emas, balki faol izlanishga yo'naltirilgan **sub'ekt** sifatida shakllantirishga xizmat qilishi qayd etiladi [5, 126-b.]. Bu esa ayniqsa iqtidorli o'quvchilar bilan ishlashda muhim metodik ahamiyat kasb etadi [5, 130-b.].

Xorijiy pedagogik tadqiqotlarda ham portfolio metodining nazariy asoslari keng yoritilgan. Amerikalik pedagog va faylasuf Jon Dyui ta'lim jarayonida tajriba va amaliy faoliyatning ustuvorligini asoslab bergan. Uning fikricha, samarali ta'lim o'quvchining faol ishtiroki va shaxsiy tajribasiga asoslanishi kerak [6, 56-b.]. Portfolio texnologiyasi aynan ushbu g'oyalarga tayangan holda o'quvchining o'z faoliyatini hujjatlashtirishi va natijalarini tahlil qilishiga imkon yaratadi [6, 61-b.].

Portfolio baholash konsepsiyasining ilmiy-metodik asoslari F. Paulson va P. Paulson tomonidan ham batafsil ishlab chiqilgan. Olimlar portfolioni o'quvchining rivojlanishi, erishgan natijalari va sa'y-harakatlarini aks ettiruvchi tizimli to'plam sifatida tavsiflaydilar [7, 60-b.]. Tadqiqotchilar portfolio baholashning asosiy afzalligi sifatida o'quvchining bilim va ko'nikmalarini real faoliyat natijalari asosida baholash imkoniyatini ko'rsatadilar [7, 63-b.]. Ularning tadqiqotlarida portfolio o'quvchilarning tanqidiy fikrlashi, ijodkorligi va refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita ekanligi ilmiy jihatdan asoslangan.

Tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, portfolio metodi iqtidorli bolalarni o'qitishda ularning individual yutuqlarini aniqlash, ijodiy salohiyatini rivojlantirish, mustaqil ta'lim olish kompetensiyalarini shakllantirish hamda ta'lim natijalarini obyektiv baholashning samarali vositasi hisoblanadi. Shu bois mazkur metodni ta'lim amaliyotiga keng joriy etish iqtidorli o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va ularning imkoniyatlarini to'liq namoyon etish uchun muhim pedagogik shartlardan biri sifatida e'tirof etiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda iqtidorli bolalarni o'qitishda portfolio metodidan foydalanishning pedagogik samaradorligini aniqlashga qaratilgan nazariy va amaliy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, kuzatish, suhbat hamda umumlashtirish metodlari qo'llanildi.

Tadqiqotning nazariy asosini portfolio texnologiyasi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv va iqtidorli bolalar ta'limiga oid ilmiy manbalar tashkil etdi. Amaliy bosqichda esa portfolio metodining o'quvchilarning o'quv motivatsiyasi, ijodiy faolligi, mustaqil ishlash ko'nikmalari va o'z-o'zini baholash kompetensiyalariga ta'siri tahlil qilindi. Olingan ma'lumotlar pedagogik tahlil va umumlashtirish asosida qayta ishlanib, tegishli xulosalar shakllantirildi.

Tadqiqot metodologiyasi portfolio metodining iqtidorli o'quvchilarni rivojlantirish imkoniyatlarini aniqlash hamda uning ta'lim jarayonidagi samaradorligini baholashga xizmat qildi.

Natijalar va muhokama

Bugungi kunda ta'lim tizimida iqtidorli bolalarni qo'llab-quvvatlash va ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Iqtidorli o'quvchilar o'zlarining yuqori bilish faolligi, ijodkorligi, mustaqil fikrlash qobiliyati va murakkab vazifalarni hal etishga bo'lgan qiziqishi bilan ajralib turadi. Shu sababli ularning yutuqlarini baholashda faqat an'anaviy nazorat shakllaridan foydalanish yetarli natija bermaydi. Zamonaviy pedagogik amaliyotda o'quvchilarning individual rivojlanish dinamikasini, ijodiy faoliyatini va mustaqil izlanishlarini aks ettiruvchi innovatsion baholash texnologiyalaridan foydalanish zarurati ortib bormoqda. Ana shunday samarali vositalardan biri portfolio metodidir.

Portfolio o'quvchining ma'lum davr mobaynida erishgan natijalari, ilmiy-ijodiy ishlari, loyihalari, tadqiqot faoliyati, diplom va sertifikatlari hamda shaxsiy rivojlanish ko'rsatkichlarini tizimli ravishda jamlovchi hujjatlar to'plamidir. Mazkur metod iqtidorli bolalarning nafaqat bilim darajasini, balki ularning qobiliyatlari, qiziqishlari va individual yutuqlarini ham kompleks tarzda baholash imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, portfolio texnologiyasi o'quvchilarning o'z ustida ishlashga bo'lgan

mas'uliyatini oshirib, ularda o'z faoliyatini tahlil qilish va baholash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Portfolio metodining muhim afzalliklaridan biri o'quvchilarning ta'lim motivatsiyasini kuchaytirishidir. O'quvchi o'zining har bir yutug'ini portfolio tarkibiga kiritib borar ekan, erishilgan natijalarni ko'rib, yangi marralarni egallashga intiladi. Bu jarayon ichki motivatsiyaning shakllanishiga xizmat qiladi. Ayniqsa, iqtidorli bolalarda muvaffaqiyatga erishish ehtiyoji yuqori bo'lganligi sababli portfolio ularning o'z imkoniyatlarini namoyon etishiga qulay sharoit yaratadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, portfolio texnologiyasi o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. An'anaviy baholash tizimida ko'pincha tayyor bilimlarni o'zlashtirish darajasi tekshirilsa, portfolio o'quvchining mustaqil izlanishlari, muammolarni hal etish strategiyalari va ijodiy mahsulotlarini baholash imkonini beradi. Natijada o'quvchilar turli loyihalar, ilmiy tadqiqotlar va ijodiy topshiriqlarni bajarishga faol jalb etiladi. Bu esa ularning kreativ tafakkurini rivojlantirish bilan bir qatorda, ilmiy-tadqiqotchilik ko'nikmalarining shakllanishiga ham xizmat qiladi.

Portfolio metodidan foydalanish natijasida refleksiv ko'nikmalar ham rivojlanadi. O'quvchi o'z faoliyatini muntazam ravishda tahlil qiladi, kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi hamda keyingi faoliyatini rejalashtirishga harakat qiladi. Refleksiya jarayoni iqtidorli bolalarning o'z ustida ishlash madaniyatini shakllantiradi va ularni uzluksiz rivojlanishga undaydi. Bu esa zamonaviy ta'limning asosiy maqsadlaridan biri bo'lgan mustaqil va mas'uliyatli shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Portfolio texnologiyasi individual yondashuvni ta'minlashda ham katta ahamiyatga ega. Har bir iqtidorli bolaning qiziqishlari, ehtiyojlari va rivojlanish sur'ati o'ziga xos bo'lganligi sababli ularning ta'lim natijalarini yagona mezon asosida baholash har doim ham samarali bo'lavermaydi. Portfolio esa o'quvchining individual rivojlanish trayektoriyasini kuzatish va baholash imkonini yaratadi. Bu orqali pedagog har bir o'quvchining qobiliyatlarini chuqurroq o'rganib, unga mos ta'lim strategiyasini ishlab chiqishi mumkin bo'ladi.

Portfolio metodining yana bir muhim jihati baholashning obyektivligini oshirishidir. An'anaviy baholash usullarida o'quvchining muayyan vaqtdagi natijasi inobatga olinsa, portfolio bir necha oy yoki yillar davomida to'plangan ishlar asosida xulosa chiqarish imkonini beradi. Bu esa o'quvchining haqiqiy salohiyati va rivojlanish dinamikasini aniqroq baholashga yordam beradi. Ayniqsa, fan olimpiadalari, ilmiy loyihalar, tanlovlar va konferensiyalarda qatnashuvchi iqtidorli o'quvchilar uchun portfolio muhim diagnostik va baholash vositasi hisoblanadi.

Shu bilan birga, portfolio metodini amaliyotga joriy etishda ayrim muammolar ham kuzatiladi. Jumladan, portfolioni yuritish uchun qo'shimcha vaqt talab etilishi, baholash mezonlarining yetarlicha ishlab chiqilmaganligi, ayrim pedagoglarning metodik tayyorgarligi pastligi hamda hujjatlarni tizimli saqlash bilan bog'liq qiyinchiliklar uchrashi mumkin. Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun elektron portfolio tizimlarini joriy etish, baholash mezonlarini standartlashtirish hamda pedagoglarning malakasini oshirish bo'yicha muntazam treninglar tashkil etish maqsadga muvofiqdir.

Tahlillar portfolio metodining iqtidorli bolalarni o'qitish jarayonida yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko'rsatdi. Ushbu metod o'quvchilarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirish, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirish, motivatsiyasini oshirish va ta'lim natijalarini obyektiv baholash imkonini beradi. Shu sababli portfolio texnologiyasini umumiy o'rta ta'lim va ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari amaliyotiga keng joriy etish iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlashning muhim omillaridan biri sifatida baholanishi mumkin.

Tadqiqot natijalari portfolio metodining iqtidorli bolalarni o'qitishda samarali pedagogik vosita ekanligini ko'rsatdi. Biroq uning samaradorligi faqat portfolio materiallarini yig'ish bilan emas, balki ularni tahlil qilish, baholash va o'quvchining keyingi rivojlanish strategiyasini belgilash bilan ham bog'liqdir. Shu jihatdan portfolio metodini ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda rivojlangan davlatlar tajribasida elektron portfolio (e-portfolio) tizimlaridan keng foydalanilmoqda. Elektron portfolio o'quvchilarning yutuqlarini raqamli shaklda saqlash, yangilash va taqdim etish imkonini beradi. Bu esa nafaqat o'quvchi va o'qituvchi, balki ota-onalar hamda ta'lim muassasasi ma'muriyati uchun o'quvchining rivojlanish dinamikasini muntazam kuzatib borish imkoniyatini yaratadi. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan hozirgi davrda elektron portfolio iqtidorli bolalarning ilmiy loyihalari, multimedia ishlari, videotaqdimotlari va innovatsion ishlanmalarini namoyish etish uchun qulay platforma hisoblanadi.

Portfolio metodining yana bir muhim jihati uning metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishdagi o'rnidir. Metakognitsiya o'quvchining o'z fikrlash jarayonini anglash, nazorat qilish va boshqarish

qobiliyatini ifodalaydi. Portfolio yuritish jarayonida o'quvchi o'z faoliyatini rejalashtiradi, natijalarini tahlil qiladi va kelgusi maqsadlarini belgilaydi. Bu esa iqtidorli bolalarda o'z-o'zini boshqarish va mustaqil qaror qabul qilish kompetensiyalarining shakllanishiga xizmat qiladi.

Shuningdek, portfolio metodidan foydalanish o'quvchilar o'rtasida sog'lom raqobat muhitini shakllantirishga xizmat qiladi. O'quvchilar o'z portfolio natijalarini taqqoslash orqali yangi yutuqlarga erishishga intiladilar. Bunda pedagogning vazifasi raqobatni salbiy emas, balki rivojlantiruvchi omil sifatida tashkil etishdan iborat. Natijada o'quvchilarda muvaffaqiyatga erishish motivatsiyasi va o'z imkoniyatlarini namoyon etishga bo'lgan ehtiyoj ortadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, portfolio metodining samaradorligi o'qituvchining metodik tayyorgarligi bilan ham chambarchas bog'liq. Agar pedagog portfolio tarkibini shakllantirish, baholash mezonlarini ishlab chiqish va reflektiv tahlilni tashkil etish bo'yicha yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lsa, ushbu metodning natijadorligi sezilarli darajada oshadi. Shu sababli pedagoglarni portfolio texnologiyasi bo'yicha maxsus o'quv kurslari va malaka oshirish dasturlariga jalb etish zarur.

Bundan tashqari, portfolio metodini STEAM-ta'lim, loyiha asosida o'qitish va tadqiqot faoliyati bilan integratsiyalash iqtidorli bolalarning salohiyatini yanada samarali rivojlantirish imkonini beradi. Bunday integratsiya natijasida o'quvchilar nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lash, murakkab muammolarni hal qilish va innovatsion g'oyalarni ilgari surish ko'nikmalarini egallaydilar. Bu esa kelajakda ularning ilmiy, texnologik va kasbiy muvaffaqiyatlariga zamin yaratadi.

Demak, portfolio metodining pedagogik imkoniyatlari faqat baholash bilan cheklanib qolmay, balki iqtidorli o'quvchilarning shaxsiy, akademik va kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi kompleks ta'lim texnologiyasi sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa

Iqtidorli bolalarni o'qitishda portfolio metodidan foydalanish ularning intellektual, ijodiy va shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi samarali pedagogik texnologiyalardan biri hisoblanadi. Portfolio o'quvchilarning bilimlari bilan bir qatorda, mustaqil izlanishlari, **ilmiy-tadqiqot faoliyati**, kreativ yondashuvlari va erishgan yutuqlarini kompleks baholash imkoniyatini yaratadi. Mazkur metod o'quvchilarda o'z-o'zini baholash, refleksiya yuritish, maqsad qo'yish hamda shaxsiy rivojlanishni rejalashtirish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Portfolio texnologiyasi ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirish, har bir o'quvchining individual imkoniyatlari va qiziqishlarini hisobga olish hamda ularning rivojlanish dinamikasini muntazam kuzatib borishni ta'minlaydi. Ayniqsa, fan olimpiadalari, ilmiy loyihalar va ijodiy tanlovlarda faol ishtirok etuvchi iqtidorli o'quvchilarning salohiyatini namoyon etishda uning ahamiyati yanada ortadi.

Raqamli ta'lim muhitining kengayib borishi elektron portfolio tizimlarini joriy etish zaruratini kuchaytirmoqda. Elektron portfolio o'quvchilarning yutuqlarini saqlash, tahlil qilish va taqdim etish imkoniyatlarini kengaytirib, baholash jarayonining shaffofligi hamda samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, portfolio metodidan foydalanish bo'yicha pedagoglarning metodik kompetensiyalarini rivojlantirish va baholash mezonlarini takomillashtirish uning amaliy ahamiyatini yanada kuchaytiradi.

Portfolio texnologiyasini ta'lim amaliyotiga keng joriy etish iqtidorli bolalarning salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish, ularning ijodiy va ilmiy faolligini rag'batlantirish hamda zamonaviy jamiyat talablariga mos raqobatbardosh shaxslarni tarbiyalashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ishmuhamedov R.J. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 320 b.
2. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2020. – 256 b.
3. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – 192 b.
4. Qurbonov Sh., Seytxalilov E. Ta'lim sifati va samaradorligi. – Toshkent: Ma'naviyat, 2022. – 248 b.
5. Yo'ldashev J., Usmonov S. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 284 b.
6. Dewey J. Experience and Education. – New York: Touchstone, 2018. – 96 p.
7. Paulson F.L., Paulson P.R. Portfolio Assessment in Education // Educational Leadership. – 1994. – Vol. 52. – No. 2. – P. 60–63.